

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz kordva: Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 84 korona Egész évre . . . 96 korona
 Negyedévre . . . 21 korona Negyedévre . . . 24 korona
 Egyes szám ára 30 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon 2-63.

A szerkesztőség kéziratok után: Előfizetések és hirdetések a számadásra nem vállalkozik. Hirdetőhatalomhoz tartoznak.

Ujabb internálások előtt.

Budapest, február 26. (Saját tudósítónktól.) Wekerle Sándor volt miniszterelnök vasárnap óta rendőri felügyelet alatt áll, mert kétségtelenül egyike azoknak, akik a háború céljainak folytatásáért felelősséggel tartoznak. A déli órákban a fővárosban már az a hír is el volt terjedve, hogy a kormány elrendelte Wekerle internálását is, ez azonban nem felel meg a valóságnak, erre vonatkozólag végleges határozat még nincs. Az is valószínű, hogy Wekerle internálásától a kormány tekintettel nagy korára, el fog tekinteni.

A további internálások ügyében a mai minisztertanács fog határozni s igen valószínű, hogy az államrendőrség az internálásokra vonatkozó minisztertanácsai határozatot még ma végrehajtja.

Budapest, február 26. (Saját tudósítónktól.) Több lapban megjelent az a hír, hogy a belügyminiszter internálni fogja gróf Bethlen Istvánt is. Ebben az ügyben a belügyminiszterium egyik főtitkárja a következőket mondta:

— Nem felel meg a valóságnak, hogy gróf Bethlen István ellen eljárást tettek volna folyamatba. A belügyminiszternek az az álláspontja, hogy gróf Bethlen szélső nacionalista ugyan, de jó hazafi, aki nem szolgál ellenforradalmi törekvésekkel. Mindazok, akik a területi integritásért nacionalizmusból küzdenek, a legjobb magyar hazafiak lehetnek. Mi csak azok ellen akarunk eljárni, akik a köztársaság vívmányait veszélyeztetik.

Budapest, február 26. (Saját tudósítónktól.)

Szterényi és Szurmay internálása folytán a fővárosban ma délelőtt a legellenlétebb és legkülönbözőbb hírek kerültek forgalomba arról, hogy kiknek internálását fogja a kormány elrendelni.

Nagy Vince belügyminiszter a további internálások megbeszélése végett magához kérte Dietz főkapitányt, akivel délelőtt 11 órától délután 2 óráig tartó tanácskozást folytatott. A tanácskozás után Dietz főkapitány a következő kijelentést tette:

— Ujabb neveket egyelőre nem szolgálhatok, újabb rendeletet nem kaptam.

Megbízhatónak látszó értesülés szól arról, hogy dr. P. Bangha és Pallavicini őrnagyok, volt államtitkár internálása befejezett ténynek tekinthető. P. Banghát már rendőri felügyelet alá is helyezték.

Elfoglaltuk Kissebest és Malomszeget?

Magánforrásból eredő értesülésünk szerint a magyar csapatok egy megerősített felderítő osztaga bevonult Kissebestre és Malomszege. Hivatalosan eddig még nem erősítették meg ezt a helyi sikert, azonban több alapos indok szól amellett, hogy ez a mozdulat megtörtént és sikerrel is járt.

Tudjuk, hogy a románok a Marosvölgyén próbálták meg legutóbb a térfoglalást, azután a Szilágyságban kísérleteztek. Boján és Magyarkecel véres harcokat látott, ma jdzilah körül történt heves összeütközés, amely a város visszafoglalásával végződött.

Zilah környékén még ma sem álltak el harcok, a várost környékező falvak lakossága tömegesen menekül Várad felé és a város sorsa is kétségessé vált.

Hiányzik újra a feltétlen respektust követelő politikai tényező szava az egész vonalon, amelyen úgy látszik újra kigyulladnak az áldatlan harcok.

E kiméletlen hullámszások a Körös völgyét eddig annyiban érintették, hogy ágyúzták Csucsát, járőrök ütköztek össze és fokozottabb figyelemre szorították a magyar ezredeket. Jól informált katonai vezetőember véleménye szerint eddig a románok

valamennyi kísérletezése merő megfélemlítésre irányult és készen állunk arra, — mondotta informán-

ciónk — hogy egészen új ponton fogják megkísérelni a csucsai front megingatását.

Ezt az érzékeny pontot a románok állítólag Déstől Vaskóh felé keresik. Terveik felépítését most ezzel a kissebresi előnyomulással sakkba tették, Biharmegye délkeleti sarkát pedig tekintélyes csapatokkal erősítették meg.

A körös-völgyi 39. dandár parancsnoka, Raics Károly ezredes tegnap szemlét tartott a fronton, amelyről s a helyzetről ezeket jelenti a hivatalos:

Raics Károly ezredes, dandárparancsnok tegnap Dutkay Béla őrnagy kíséretében meglátogatta a csucsai frontot. Beható megbeszélést folytatott a parancsnokokkal. A hangulat bizakodó. A csapatok alig várják, hogy előre menjenek.

Csucsá körül csend van. Zilah és a Marosvölgy vidékén a helyzet változatlan.

A Földközi tengeren megszűnt a blokádnak.

Páris, febr. 26. (Szikratávirat) A szövetségesek földközi hajóhadának főparancsnoka 1919. február 21-től kezdődőleg Cavalla, Kisázsia, Örményország és Szíria ellen megszűntette a blokádot.

Cseh hivatalos jelentés az olasz király meggyilkolásáról.

Budapest, február 26. (Saját tudósítónktól.) Frankfurtból jelentik: A Frankfurter Zeitung híradása szerint a hivatalos cseh-szlovák sajtóiroda jelenti, hogy Viktor Emánuel olasz királyt meggyilkolták.

Hagymási Fülöp

villamosvállalata Péter-utca 1. sz. alatt.

Elvállal villamosvilágítási, erőátviteli berendezéseket, villanyesengő, házitelefons és vízvezeték szerelést. Izléses stílusú ampolnák kaphatók. Vidéki munkálatokhoz meghívásra jövek.

A református lelkészek állásfoglalása a vallásitanítás kérdésében.

Március 25-én lesz a lelkész-értekezlet. — Lukács Ödön lesz az egyházmegyei gondnok.

Az állam és az egyház szétválasztása, különösen pedig a vallásoktatásnak az iskolákból való kivételére tett kiküszöbölése éppen olyan harcot provokált, mint annak idején a Wekerle által a képviselőház elé terjesztett polgári házasságról szóló törvényjavaslat. Egymásután szólalnak meg az egyes hitfelekezetek s emelik fel tiltakozó szavukat s különösen élénken figyelik az ügyeket az alsópapság, mely erkölcsi okokon kívül szociális helyzetében is érintetik a javaslat által.

Március 25-én a református lelkészek foglalkoznak ezzel a kérdéssel. A bihari egyházmegye lelkész-értekezletet tart, a melyre két tárgyat tűzött ki megvitatásra az előkészítő bizottság.

1. Milyen álláspontra helyezkedjék a református egyház az egyház és az állam szétválasztása és

2. a vallásoktatásnak az iskolából való kizárásának kérdésében?

Sulyok István esperes tisztán a többség határozatától teszi függővé az egyházmegye állásfoglalását. A lelkész-értekezlet tárgysorozatot képező kérdéseket valamennyi okléziának megküldte és felhívta a lelkészeket, hogy a pontokat tanulmányozzák át és legjobb meggyőződésük szerint exponálják magukat.

A lelkészek többsége — értesülésünk szerint — a vallás tanítás mellett foglalt határozottan állást. A lelkési értekezlet után egyházmegyei közgyűlés lesz, amelyen a lemondott Kurovsky József gondnok helyét töltik be. Törvény szerint K. Nagy Sándor következne a gondnoki székbe, mint a legidősebb tanácsbíró, de a változott időkre való tekintettel valószínűleg Lukács Ödön főjegyzőt fogják megválasztani.

Sztrájkolnak a Polgári Takaréktisztviselői.

Az összes pénzügyintézetek tisztviselői szolidárisak.

A Polgári Takarékpénztár belső életében régóta erős disharmónia uralkodik. A tisztviselői kar feszült viszonyba került az intézet fiktál igazgatójával, Révész Vilmosmal, aki ellen sűrűn hangzottak fel a tisztviselők körében a legelkeseredettebb panaszok. A vezérigazgató a legélesebb határokat állította föl maga és a hivatalnokok közt s veszedelmes önhittséggel emelte személyét munkatársai fölé.

Tisztán elviselhetetlen modora mérgecsipette el a helyzetet annyira, hogy tegnap déli 12 órakor a bank valamennyi tisztviselője sztrájkba lépett, kivonult az intézeiből s ezzel a betétesekkel s a közönséggel szemben a legkellemetlenebb szituációba sodorták az intézetet.

Révész Vilmos felsőséges tónusban érintkezett a tisztviselőkkel; a társadalmi szokásokra érzékeny embereket mélyen megbántotta azzal, hogy a legtöbb esetben kezét sem fogott velük. Mikor a frontról hazatérő egyik idősebb tisztviselőt bemutatott neki, trónusából hidegen végigfixirozta s kegyesen tudomásul vette, hogy az illető még él és nem vérzett el a hazáért.

Az önértékes hivatalnokokat bántotta ez a modor. Különösen az szült rossz vért, hogy négyesemközt és ha kliens nem volt jelen, az igazgató türethősen bánt velük. De mihelyt nyilvánosságba jutott, mihelyt felek is voltak a bankban, teljhatalma nem ismert tapintatot.

Legutóbb Schwarcz Albert tisztviselőjével volt egy kínos megdöbbenést keltő konfliktusa, ami aztán megadta a tisztviselők elhatározásának a végső impulzust. Schwarcz egy pillanatra kiment az előszobába s mikor visszajött, Révész durván rászólt:

— Hol volt maga? Miért nem végzi rendesen a dolgát?

A tisztviselő kikérte ezt az inzultáló hangot, hivatkozott arra, hogy munkája rendben van és kérte az igazgatót, hogy legyen tekintettel arra, hogy ügyfelek is vannak a helyiségben.

Révész heves hangon visszautasította a figyelmeztelést. A felek álmélkodva hallgatták a furcsa incidenst s mikor Révész visszavonult, négyen öten odamentek Schwarczhoz és átadták neki névjegyüket.

— Ha szüksége lesz ránk, rendelkezünk velünk.

A pénzügyintézeti tisztviselők legutóbbi hétfői ülésén a megalakított új választmány tárgyalta az ügyet és gyors megoldást határozott el. Követelték, hogy a Polgári Takaréktisztviselői igazgatósága tegnap déli 12 óráig tétvoltsa el az intézet elől Révész Vilmost.

A határozatot bejelentették a Munkástanácsnak, amely akceptálta a tisztviselők álláspontját. Az írásbeli határozatot tegnap reggel 9 órakor kézbesítették az igazgatóságnak és 3 óras terminust tűztek ki annak érvényre emelésére.

Az igazgatószék összehívott, de megállapodásra nem jutott. S mivel a vezérigazgató eltávolítása nem következett be, a hivatalnokok megszakították a munkát és délelőtt elhagyták az intézetet.

A többi intézetek tisztviselői a szervezeti szabályok értelmében testületileg mellé álltak a sztrájkolóknak. Az eset méretei ennél fogva túlnőttek a Polgári Takaréktisztviselői és a Munkástanács ismét foglalkozni fog az ügygel. Ha nem sikerül a gyors békét megteremteni, az összes banktisztviselők sztrájkba lépnek.

A bankigazgatók értekezletet tartottak,

amelyen Havas Mórt bízták meg azzal, hogy a Munkástanács előtt képviselje az igazgatók ügyét. Havas ezt a megbízást nem vállalta, mire az igazgatók elhatározták, hogy nem foglalnak álláspontot, hanem hagyják az ügyet a maga medrében tovább folyni az elintézés felé.

Amint értesülünk az igazgatóság, tekintettel arra, hogy az intézetnél Ince Lajos a tulajdonképpeni igazgató, ő intézi az összes ügyeket s Révész csak névleges igazgató volt. — Révész igazgatót már elejtette. Nehézséget csak az okoz, hogy még 2 éves szerződése van.

Addig is, amíg a teljes megegyezés létrejön, az intézetet bezárta.

Leltározzák a város vagyonát.

Az utóbbi időben Nagyváradi város pénzügyi helyzete nem valami rózsás, ez nem titok. A forradalom óta már két millióval növekedett a város adóssága s felhatalmazták a polgármestert, hogy újabb milliók kölcsön felvételére tárgyaljon a pénzügyintézetekkel. Ugyancsak most bagyta jóvá a miniszter a tíz millió kölcsön felvételét.

Ezzel szemben érthető és helyénvaló, hogy Szűcs Géza, a város érdemes főszámvevője a városi tanács tegnapi ülésén indítványt tett, hogy készíttesse el a tanács Nagyváradi város pontos leltárát, mert a hosszú évekkel ezelőtt készített leltár már nemcsak elavult, de teljesen helytelen adatokat tartalmaz.

A város tanácsa helyesléssel fogadta az indítványt s a leltár felvételére kiküldte a főszámvevőt, a mérnöki hivatal egy alkalmazottját, a gazdasági tanácsnokot és a községi iskolák felügyelő-igazgatóját.

Nagyváradi város vagyoni helyzete a leltár felvétele után tünik ki teljes tisztaságban. E nélkül ma csak annyit tudunk, hogy jelenleg mintegy 26 millió kölcsön tartozása van, a 9 milliót kitevő hadikölcsön nélkül, amelyet nem lehet egyenes tartozásnak tekinteni.

A város ez idő szerinti vagyona pedig mintegy 60 millió korona értékű. Igaz, hogy ebben a vagyonban szerepelnek az összes uttestburkolások, kövezetek s még többféle hasonló „vagyont”, amelyek bizony nagyon elhanyagolt állapotban vannak s alig képviselnek leltári értéket.

MODIANO CLUBSPÉCIALITÉ

CIGARETTAPAPIR ES NÜVELY FELÜLMULHATATLAN

S. H. Modiano

FIGYÁZZUNK A VÉDJEGYRE!

KÉPKERETEKET

művészi kivitelben szakszerűen csakis

KORNVEISZ

képkerepező készít. Rákóczi-ut 15. szám.

Épület üvegezéseket és javításokat olcsón és pontosan készít. Weiszlovits temetkezési vállalat mellett.

Leszerelt katonák tisztviselő-ruhát kértek.

Tegnap Schönberger és Munk Kossut-utcai kereskedőkhöz, akik a tisztviselőruhát árusítják beállított öt leszerelt katonára és kérték, hogy részükre is adjanak ruhát, mert őket is megilleti. A kereskedők természetesen megtagadták a kiszolgálást, arra hivatkoztak, hogy csak tisztviselők kaphatnak az olcsó ruhából. Ezzel azonban nem elégedtek meg a katonák, mire a kereskedők telefonon a kormánybiztoshoz fordultak és tőle kértek tanácsot.

A kormánybiztos nem engedélyezte a ruhák kiadását. A katonáknak azonban ez nem volt elég. Azonnal a vármegyeházára siettek és kihallgatást kértek dr. Katz Bélától, amit a főispán csak délután, a város-házán adott meg nekik.

A katonák, akik többször hangoztatták, hogy kommunisták, eladták, hogy véleményük szerint jogos a kérésük, mert közszükségleti cikkeket egy bizonyos osztálytörődéknek lefoglalni nem szabad. Katz Béla azonban felvilágosította őket, hogy azokhoz a ruhákhoz senkinek sem lehet annyi jussa, mint a szegény tisztviselőknek, akik 4 és fél év óta rongyosan járnak.

A kommunista katonák erre megnyugodtak és beletörődtek a változhatatlanba.

Mit tárgyal a Néptanács.

Nagyvárad város Néptanácsa ma, csütörtökön délután 5 órakor tartja első érdemi ülést. Összesen 47 ügy kerül ez alkalommal a Néptanács elé, amelyeknek csak elreferálása annyi időt vesz igénybe, hogy aligha végzik el holnap, még ha az éjjelbe nyúlik is a tanácskozás.

A Néptanács tárgysorozata különben a következő:

1. A néptanács tanácskozásának ügyrendje.
2. Szakbizottságok megalakítása.
3. A magyar belügyminiszter leirata a 15 millió kölcsön ügyében.
4. Szepes vármegye közönségének átirata az önálló magyar hadsereg felállítására és a nemzetiségi egyenjogúság elismerésére képpen az 1868. XLIV. t. c. végrehajtása tárgyában.
5. Győr vármegye átirata az ellátatlan lakosság részére beszereshető gabona után a Haditermék részére jutalékok megállapító rendelet megváltoztatása tárgyában.
6. A városi tanács előterjesztése a vasúti tarifa reform ügyében.
7. A tanács javaslata a kéményseprő iparról alkotott és módosított szabályrendelet függelékének meghirdetése tárgyában.
8. A nyilvános könyvtár szervezeti szabályzatának elfogadási záradékkal leendő ellátása.
9. A tanács előterjesztése a lakáshivatal szervezése, a lakáskataszter elkészítése és a lakásellenőrzés tárgyában. Ezzel kapcsolatban dr. Dajka Endre kérelme a lakáshivatal vezetéséért tiszteletdíj megszavazása tárgyában.
10. A tanács előterjesztése a városi pénztárba a hadigondozottak részére befizetett összegnek felhasználhatása iránti felirat intézése tárgyában.
11. Dr. Grósz Menyhért indítványa átmeneti eg. a kormánybizto-

soknak kivételes hatalommal való felruházása s a régi községi, járási és megyei közigazgatási rendszer megszüntetése tárgyában. 12. A tanács előterjesztése főkapitányhelyettesi, két rendőrkapitányi, két rendőrfelügyelői és az esetleg megüresedő állások betöltése végett pályázat kiírásának elrendelése tárgyában. 13. A tanács javaslata a rendőrlétszám emelése ügyében. 14. A tanács javaslata a nemzetőrség pótdíjának felemelése iránti kérelme tárgyában. 15. A tanács a villamosmű alkalmazottainak fizetés-emelés iránti kérelmét előterjeszti. 16—17. Köztérvelési ügyek. 18. A tanács javaslata Rimanóczy Kálmánnal kötött szerződés újabb záradékolása tárgyában. 19. A tanács Wertheimstein Aranka és Sarolta ágyalaptványi oklevelét tárgyalás és elfogadás vé-

gett beterjeszti. 20. A városi tanács a forradalmi emlékalaptvány alapító oklevelét tárgyalás és elfogadás végett beterjeszti. 21. Beleznay Antal nevére tett alaptvány alapítólevele. 22—23. Gerő Armin főkapitány és Réz Bertalan rendőrfelügyelő nyugdíjazás iránti kérelme. 24. Özv. Bodó Lászlóné részére nyugdíj és nevelési járulék különbözet megszavazása. 25. Özv. Ginzeri Kálmánné szakdíjok özvegyének nyugdíjmegállapítása. 26—28. Demeter István városi kézbesítő, özv. Dávid Lászlóné tüzoltó özvegye, Tegledi Sándor hivatalsoziga nyugdíjazás iránti kérelmek. 29—35. Szabadság iránti kérelmek. 36—42. Községi kötelékbe felvétel iránti kérelmek. 43—47. Orvosi oklevelek meghirdetése.

A birói status-rendezés a minisztertanács előtt.

Budapest, febr. 26. (Saját tudósítónktól.)

Juhász Nagy Sándor igazságügyminiszter a mai minisztertanács elé terjeszti a birói status rendezéséről szóló törvényjavaslatot.

Az új status a bírókat hat csoportba sorozza. Az első csoportba a járás- és törvényzáki bírók, a másodikba az ítélő tábla-bírók, a harmadikba a kuriai bírók, a negyedikbe a kuriai tanácselnökök, az öt-

dikbe a kuria másodelnöke, végül a hatodik csoportba a kuria elnöke soroztatott be.

Külön törvény intézkedik a jegyzőkről. Itt új elnevezéseket is állapít meg a törvény. A tizedik fizetési fokozatba tartozók neve ezentúl is jegyző lesz, a kilencedik fizetési fokozatba osztott jegyző neve ezentúl bírósági logalmazó, a nyolcadik fokozatot elért jegyző neve pedig bírósági titkár lesz.

Új demarkációs vonal a Felvidéken.

Budapest, febr. 26. (Saját tudósítónktól.) Sátorajaujhelyről jelentik: Hétfőn délelőtt a hadügyminisztérium kiküldöttjei Legenyealsó-mihályiban tárgyalást folytattak a cseh parlamentterekkel a demarkációs vonal megállapítása ügyében. A tárgyalás eredményeképp az új demarkációs vonal Legenyealsó-mihályi és Lastoc között húzódik.

Román támadás készül Soborsin felől.

Budapest, február 26. (Saját tudósítónktól.) A 8 Órai Ujság jelenti:

Az erdélyi demarkációs vonalról kaptuk azt a hírt, hogy Soborsin község területén a románok összpontosítják csapataikat és erős támadásra ké-

szülnek. Erre vall az is, hogy a soborsini vonatállomáson két páncélvonat indulásra készen áll, a románoknak itt tizennégy ágyújuk van és sok gépfegyver felett is rendelkeznek.

Kémkedett a csehek részére.

Budapest, febr. 26. (Saját tudósítónktól.) Sátorajaujhelyről jelentik: Néhai Malonyay Dezsőnek, a kiváló magyar íróknak fiát, ifj. Malonyay Dezsőt ma letartóztatták, mert kiderült, hogy a csehek részére kémkedett. A letartóztatás a budapesti első vadászrezred parancsnokának távirati rendelkezésére történt és a parancsot a magyar nemzetőrök hajtották végre.

Nem ismerik el a bajor tanácsi kormányt.

Budapest, febr. 26. (Saját tudósítónktól.) Berliából jelentik: A birodalmi kormány értesítette a bajor munkás és katonatanácsokat, hogy nem ismerhetik el az orosz mintára létesített tanácsi kormányt. Kéri a bajor kormány választát és e választól teszi függővé jövőbeni magatartását. A többségi szocialisták kijelentették, hogy minden eszközzel küzdeni fognak a tanácsi kormány ellen.

Anarkisták lesnek Wilson elnökre.

Budapest, február 26. (Saját tudósítónktól.) (Szikratávirat.) Newyorkból jelentik: Hétfőn egy Rogarszki nevű anarkista Wilson elnök lakásába akart bejutni, de feltartóztatták. Rogarszki letartóztatásakor kétségbeesetten védekezett, tervezett szándékára vonatkozólag minden felvilágosítást megtagadott.

A Délvidéken újból kitört a sztrájk.

Budapest, febr. 26. (Saját tudósítónktól.) Temesvárról jelentik: A délvidéki sztrájk, amely hétfőn megszűnt, kedden délután újból kitört, mert az a hír terjedt el, hogy a szerb parancsnok csak cselből teljesítette a munkásság követeléseit, valójában pedig a vezéreket le akarta tartóztatni és Szerbiába hurcoltatni. Az újból kitört sztrájkról további értesülések még nincsenek.

TELEFON 632.

BERLINER LAJOS

TELEFON 632.

kárpitós- és diszitőüzletét ismét megnyitotta.
SZALÁRDI-UTCA 9. SZÁM. ◆ (ROSENZWEIG-PALOTA)

Meghalt a bizalmas Jancsi-Gyurka világ.

A vármegyei hajdukban és altisztekben arkára állt a szárnyakat kapott emberi önérték. Gépirásos beadványban, sajátkezű aláírásukkal megerősítve memorandummal fordultak Fráter Barnabás alispánhoz, hogy tiltsa el a tisztviselőknél az eddigi bizalmas „Jancsi Gyurka-Mihály” megszólításokat.

Mi ütött a cífraszűrős, sárga paszomántos hajdukba — kérdeznők, ha nem lett volna forradalom? Beadványukban van igen sok egészséges kívánság, de a keresztneven való megszólítást csodáljuk, hogy faj a derék hajduknak. Megengedjük, hogy az öregebbjeinek rosszul esett, mikor a nevüket kiabálta egy-egy süldő hivatalnok, vagy képmény gépirókisasszony. A komoly tisztviselők ajkáról soha sem hangzott el ez a megszólítás melegség nélkül. A magyar ember természetében rejlik, hogy a hozzá közel álló munkatársát fölemeli magához ezzel a bizalommal, megbecsülést és meghittebb viszonyt fejez ki vele.

Helyes! tűnjön el a régi szolga név és a tirranikus ráncigálás, de ne löjjenek túl a célon, amikor szét akarják tépni azt a domináló szokást, hogy a gazda bizalmas megszólítással becsülje meg egyforma emberi méltósággal gondolkozó embertársát.

A memorandum kéri az alispánt, hogy szüntesse meg a vasárnap délutáni szolgálót, a házfelügyelői teendőket ne az iradályigazgató lássa el, hanem a gondnok, a tisztogatási munkákra napszámokat fogadjanak, törölj és suroló szerzőmokról gondoskodjanak, a tisztviselőknél adjanak *hetenkint tiszta kézi törülközőt*.

Kérik, hogy Bodó József bizalmi embereket vegyék fel a fegyelmi választmányba, temetésekor ne vonuljanak ki, abántó „Jancsi-Gyurka” megszólítást tiltsa el és a vezeték néven való megszólítást vezesse be.

Repülőjárat London és India közt.

Londonból jelentik: Henri Bash egy óriási repülőgépet szerkesztett, melynek szélessége 40 méter, súlya 15 tonna és 50 utast tud magával vinni. Ezzel a géppel Berlint akarták meglátadni, de a közbejött fegyverszünet miatt ez elmaradt. Most az a cél, hogy ezzel a repülőgéppel légijáratot létesítsenek London és India között.

MEGNYILT
a BÉMER-TÉREN
PÖLÖSKEY és NAGY
fővárosi mintára berendezett
HÖLGYFODRÁSZ és MANIKÜR
salonja. Illatszerek és
kozmetikai cikkek különlegességinek nagy raktára

HIREK

* A közönséghez! Mikor legutóbb a lapok az előfizetési árakat felemelni kénytelenek voltak, a Tiszántúl egyelőre függőben tartotta a népszövetségi tagok kedvezményes előfizetésének kérdését. Azóta azonban a lap előállításának költségei annyira emelkedtek, hogy a kérdés megoldása tovább nem volt halasztható. Ezért főszerkesztőnk tegnap nyíltan feltárta a helyzetet a népszövetségi csoportvezetők előtt; rámutatott, hogy a mai papírárak és a többi előállítási költségek mellett az eddigi kedvezményes ár fenntartása teljes lehetetlenség, viszont azonban kész a kiadóhivatal minden lehető kedvezményt továbbra is megadni a népszövetségi tagoknak. A csoportvezetői értekezlet méltányolta a Tiszántúl főszerkesztőjének előterjesztését s közösen abban állapodtak meg, hogy március 1 től kezdve a népszövetségi tagok részére is egészen mérsékeltén, *mindössze havi egy koronával* emelkedni fog a Tiszántúl előfizetési ára; a népszövetségi tagok tehát a Tiszántúlt havi 5 koronáért fogják kapni. A Tiszántúl a forradalom vívmányainak hűségese öre s ezzel kapcsolatban a keresztény gondolatnak, a krisztusi igazságoknak tántoríthatlan bajnoka lesz a jövőben is, meg lévén arról győződve, hogy az új Magyarország felépítése csak a krisztusi szeretet, a keresztényi megértés alapján lehetséges. Ehhez kéri a Tiszántúlt továbbra is a közönség, közte a Népszövetség hatalmas táborának lelkes támogatását. A Népszövetség csoportvezetőinek értekezlete erről a támogatásról továbbra is biztosította a Tiszántúlt; a Népszövetség, a Népszövetségi Hangya, a Hitelszövetkezet és a népszövetségi ünnepélyek és a népszövetségi mozi közleményei továbbra is a Tiszántúlban fognak közzétettni.

* Urnök kongregációja ma délután fél 5 kor gyűlést tart a szokott helyen.

* Függetlenségi pártgyűlés. A nagyváradi függetlenségi-párt tisztikarának, intéző-bizottságának és választmányának tagjait felkérem, hogy folyó évi március 1 én — szombaton délután 5 órakor a városház bizottsági termében tartandó pártgyűlésen megjelenni sziveskedjenek. A gyűlés tárgya: a függetlenségi párt országos szervezetének kettéválása folytán határozathozatal a párt irányáról. Nagyváradon, 1919. évi február hó 26-án. Dr. Adorján Emil, pártelnök.

* Az esztári föld is osztás alá került tegnap. Incze Lipótnak is van 1920 hold birtoka. Ebből 620 holdat ajánlott föl a népnek. A békéltető bizottság 1300 holdat ítél oda a gazdáknak 30 koronás átlagos bér mellett.

* Halálozás. Ackermann Ferenc, a 37. gyalogezred őrmestere, a harctéren szerzett betegsége következtében, hosszas szenvedés után, életének 29. évében elhunyt. Temetése ma, csütörtökön délután 3 órakor megy végbe a Varju utca 26. számú háztól.

* Zámon átjött a só-vonat. A várva-várt manna, a sokat rekriminált só, végre megérkezett. Még ugyan nem lehet elibe kiküldeni a diszbandériumot, mert még uton van, de már jön, már állépte Zámánál a Rubikont. Az aradi üzletvezetőség telefonon jelentette, hogy egy 30 vagonból álló sóvonat tegnap megérkezett Zámon át Aradra. A megállapodás értelmében azonnal egy újabb szerelvényt indítottak el Nagyszebenbe. A 30 vagon sóból Nagyvárad 12, a megye 18 vagonra kap. Mivel a városnak heti fél vagonra van szüksége, 24 hétre lesz só Nagyváradon. A megye mindössze egyszerű kis kiosztást tud eszűzőlni a 18 vagonból. Itt a központban egyáltalán nem fog kiosztani belőle egy dekát sem. Megőrlik és nyomban kiküldik a járási székhelyekre a községeknek.

* A biharmegyei négyelet választmányi ülése. Tegnap délután a biharmegyei négyelet választmányi ülésén Des Echerolles Kruspér Sándorné elnök, hivatkozva előrehaladott korára s a nehéz, változott viszonyokra, lemondott az elnökségről. A választmány mély sajnálattal vette tudomásul agilis, lelkes vezetőjének távozását s elhatározta, hogy a közgyűlésnek indítványt tesz a volt elnöknek örökös díszelnökké való megválasztása iránt. Az elnökség és tisztikar bejelentette, hogy a közgyűlésen szintén lemondanak, hogy az új elnökkel a tisztikart is újra válasszák Dr. Krüger Jenő pénztáros ismertette az egyelet múlt évi zárszámadását. A gyűlés befejezte után a választmányi tagok bizalmas értekezletet tartottak az új elnökség megalakítása tárgyában. A közgyűlés, amelynek kiváló fontosságú tárgya lesz az elnök, két alelnök s a tisztikar megválasztása *április hó 5 én* délután 5 órakor lesz az Erzsébet-árvaház gyűléstermében.

* Pro patria. Mint őszinte részvétellel értesülünk városunk iparos társadalmának egy közismert derék tagját súlyos csapás érte. Marxer Antal fia, Ferenc életének 20-ik évében hosszas és súlyos szenvedés után tegnap reggel fél 6 órakor meghalt. A szép reményekre jogosító fiatal ember végig küzdött a szerb háborút, ott szerezte a gyilkos kórt, mely életét oltotta. Temetése ma délután fél 6 órakor lesz a Kapucinus utca 7. számú gyászos háztól. A mélyen sajtott család iránt városszerte nagy részvét nyilvánul meg.

* Adományok. A Királyhágó bércen küzdő katonák céljaira adakoztak: Janky Antal 500, Barna Jenő 300, Török Gyula 250, ifju Moskovits Mór 100, Deutsch Benjamin 50, Rendes Vilmos 50, Hirschmann Eda 40 koronát, mely adományokért a katonák nevében hálás köszönetet mond a 39. magyar gyalog dandárparancsnokság. Raics, alezredes.

* A kenyér ára Tudatom a város közönségével, hogy tisztán buzakenyérlisztből készült kenyér péknél 1 kg. 82 f, ugyanaz viszontelárusítónál 86 f, főzölisztből készült kenyér péknél 1 kg. 1 K 12 f, ugyanaz viszontelárusítónál 1 K 16 f ben állapított meg. Tekintettel azon körülményre, hogy a pékmesterek csakis e két fajta kenyérlisztből előállított kenyeret hozhatnak forgalomba, a fenti árnál magasabb árt nem követelhetnek. Lukács Ödön polgármesterhelyettes.

Stern Sándor és György
AUTOMOBIL VÁLLALAT
GARAGE, AUTOMOBIL KELLÉKEK

Személy és teherfuvarozás
Nagyvárad, Mezey M.-u. 1.
Telefon 194.

Telefon 194.

Mivel foglalkoznak az elmozdított közsvári köztisztviselők? A román prefektus és a nagyszabeni kormányzótanács által elmozdított magyar tisztviselők úgy helyezkedtek el, ahogy tudtak. *Haller* Gusztáv polgármester ügyvéd lett és *Selenik* Gyula iróházában dolgozik. *Bottka* Sándor dr. rendőr főkapitányt a „Malina” cukorgyár alkalmazta főkönyvelőnek. *Székely* Ferenc postai igazgató az Első Magyar Biztosító Társaság ügynöke, *Asztalos* Domokos dr. postafőtanácsos a Bognár és Szántó cég főkönyvelője, *Pótor* Dezső állami adóhivatali főnök az Első Magyar tisztviselője, *Gruca* Lipót rendőrkapitány a Renner bőrgyár raktárnoka, *Cs. Papp* István dr. polgármesteri titkár egy cégnél könyvelő, dr. *Hankó* Elemér alispán pedig mint újságíró keresi a kenyerét.

Számvizsgálat a Népművelési Egyesületben. A közgyűlés által kiküldött számvizsgáló bizottság *Keszthelyi* Zoltán elnöke alatt az 1918 évi zárszámadások felülvizsgálatára ma tartotta ülését a városi felügyelő igazgatói irodában. Beható vizsgálat alá vették a pénztári naplókat és főkönyveket, melynek alapján a befolyt tagsági és előfizetési díjakat összegezték s mindent rendben találtak. — Megállapították az egyesület vagyonát, mely bankkönyvekben és kötvényekben 22001 K 12 fillér, térképvagyona pedig 16254 korona. Az egyesület külön kezelése alatt áll a hadbavonult tanítók özvegyei és árvái alapja. Az eddig begyűlt összegből közel 17 ezer korona osztatot szét, melyből egy a biharrévkégyei magyar, mint román tanítók özvegyei és árvái *Vasady* Lajos állami tanfelügyelő, ügyvezető alelnök gondos javaslata alapján arányosan részesültek. Nagy költséggel adja ki a kulturát és a tanítók érdekeit szolgáló „Népművelési Közlöny” t, mely a Szent László nyomdában készül. Tagja az Országos Közművelődési Tanácsnak és az Uránia egyesületnek.

A Kath. Népszövetség farsangi ünnepéje fogja március 4-én befejezni az idei farsangi szezon. Rendkívül változatos műsort állított össze erre az alkalomra a Patkó zeneiskola, ennek a műsornak minden egyes pontja kész vonzerő. Komoly zene- és énekszámok váltakoznak humoros jelenetekkel, úgy, hogy a hangverseny művészi magas színvonala mellett mindvégig elsőrangú szórakozást is fog nyújtani. Befejezi a hangversenyt a „Pompádour asszony macskája” című énekes intermezzo, mely a maga sok bohókás tréfájával, kedves zenéjével a hangversenynek méltó esztanója lesz. A gazdag és változatos műsor dacára, a hangverseny gyorsan fog leperogni, aztán egy-kettőre félretolják a székeket a nagyterem közepéről, a hangversenyterem alakul bálteremmé és kezdetét veszi a farsang utolsó tánca. A minden tekintetben fényes sikerűnek ígérkező mulatság iránt az egész városban óriási az érdeklődés, előre láthatólag a Népszövetség húshagyókeddi estélye lesz a farsangnak időrendben legutolsó, sikerben legelső mulatsága. Jegyek előre válthatók a Tiszántúli kiadóhivatalában.

Asztalos iparosok a bérmozgalom ügyében február 27-én, csütörtökön délután 3 órakor az ipartestület helyiségében gyűlést tartanak. Teljes számú megjelenést kér *Mezgeri* Ferenc ipartestületi elnök.

A minisztertanács elhatározta a választások kiírását

Budapest, febr. 26. (Saját tudósítónktól.) Félhivatalosan jelentik: A mai minisztertanács elhatározta, hogy a nemzetgyűlési választásokat kiírja. A választások megtartására, főleg külpolitikai szempontból van szükség.

Mint hogy a rendelkezésre álló rövid idő alatt a községi, törvényhatósági és nemzetgyűlési választásokat egyszerre megejteni nem lehet, a minisztertanács úgy határozott, hogy először a nemzetgyűlési választásokat írja ki és ejti meg. A választások április első felében lesznek.

A kormány az az álláspontja, hogy a választásokat az egész ország területére rendeli el, tekintet nélkül a megszállásra, valószínű azonban, hogy a megszállt területeken a választások nem lesznek megejthetők.

Magyarország határainak megállapítása a békekonferencián.

Páris, febr. 26. (Szikratávirat.) A román területi igények tanulmányozására kiküldött bizottságot megbízták azzal is, hogy Jugoszlávia, Magyarország, Ausztria és Bulgária határmegállapításának kérdésével is foglalkozzék. A bizottság ma délután három órakor ülést tartott, amelyen meghallgatta Passics és Vesnits szerb kiküldötteket.

Galileisták a rendőri brutalitások ellen.

Budapest, febr. 26. (Saját tudósítónktól.) A régi Galileisták értekezletet tartottak, amelyen tiltakoztak a rendőri brutalitások ellen és küldöttséget menesztettek Károlyi elnökhöz és Berinkey miniszterelnökhöz.

A küldöttség szóoka dr. Csesy Imre ismertette a határozatot, amely követeli a politikai üldözések haladéktalan megszüntetését és kéri, hogy három tagú bizottság megvizsgálhassa a rendőrség eljárását és ennek eredményéről az elnöknek és miniszterelnöknek jelentést tegyen.

Károlyi Mihály válaszában kijelentette, hogy semmiféle párt ellen nem foglal állást és csupán azok ellen kell eljárást indítani, akik a forradalom vívmányait akarják tönkre tenni.

Berinkey miniszterelnök a küldöttség előtt kijelentette, hogy a kormány csak arra adott utasítást, hogy csak azokat tartóztassák le, akiket konkrét bűncselekmény terhel.

Az elnök és a miniszterelnök választását a küldöttség megnyugvással tudomásul vette.

A Nemzeti Tanács ülése.

Budapest, febr. 26. (Saját tudósítónktól.) A Nemzeti Tanács végrehajtó bizottsága ma délelőtt Hock János elnöklésével ülést tartott, amelyen a kormány képviseletében Juhász Nagy Sándor és Buza Barna miniszterek jelentek meg.

Az értekezleten Juhász-Nagy Sándor miniszter ismertette az elkészített törvényjavaslatokat, amelyeket a Nemzeti Tanács egy-

hangulag tudomásul vett. Ezután Hock János elnök üdvözölte Buza Barna földművelésügyi minisztert abból az alkalomból, hogy a birtokreform végrehajtása megkezdődött.

A Nemzeti Tanács végrehajtó-bizottsága végül foglalkozott Hatvány Lajos kizárásának kérdésével és úgy határozott, hogy érdemleges döntés előtt megvárja a Munkástanács határozatát.

A bolsevizmus letörése javította

Magyarország helyzetét.

Budapest, febr. 26. (Saját tudósítónktól.) Bernből táviratozzák: Az az energikus és eredményteljes harc, melyet Magyarországon a bolsevizmus ellen folytatnak, a párisi konferencia tagjainak nézete szerint nemcsak a Károlyi rezsim megszilárdulását jelenti, hanem egyszerszint Magyarország pozíciójának a békekonferencián való megjavulását

is. A konferencia tagjai körében az a fel fogás alakult ki, hogy Magyarország elég erősnek fog bizonyulni arra, hogy a keletről nyugat felé igyekvő bolsevizmust feltartóztassa. Sok jel mutat arra, hogy Magyarországot ennek következtében előbb hívják meg a párisi konferenciára, mint eredetileg tervezték.

Szűcs és szőrmeáru-különlegességek csak Leichnernél kaphatók
a legjutányosabban. Rimanóczy-u. 2. TELEFON: 16-56.
 ÁTALAKÍTÁSOK, JAVÍTÁSOK! 216 MOLYKÁR ELLENI MEGÓVÁS! 16-56.

Japánban bolsevik forradalom készül.

Budapest, február 26 (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Ideérkező orosz hírek szerint a bolsevizmus már Japánra is átcsapott. A tokiói és jokohamai bolsevik szervezetek táviratban értesítették a moszkvai párt vezetőségét, hogy mindent elkövetnek a burzsoa társadalmi rend felborítására. A távirat jelzi, hogy Japánban küszöbön a bolsevik forradalom.

Mikes püspök internálása.

Budapest, febr. 26. (Saját tudósítónktól.) Mikes szombathelyi püspököt őrizetbe vették, holnap egy zalamegyei kolostorba vagy Szombathelyen internálják.

Spartacusok kegyetlensége az esseni bányákban.

Berlinből jelentik: A Vorwärts esseni, állítólag teljesen megbízható tudósítója közli, hogy a Spartacusok az alteseni Fritz bányában felhúzták az emelőgépeket, azután követ megrakott kocsik tartalmát öntötték bele az aknába, amelybe reggel 600 bányász ment dolgozni. Az akna falait a lezuharó kövek annyira megrongálták, hogy a lenneked bányászok fogva vannak. Minthogy a bánya többi bányáit ugyanez a banda, amely körülbelül kétszáz embertől állott,

szintén elpusztította, most a lenneked bányászok kiszabadítása nagyon kétséges. Az igazgatóság szerint az akna kijavitása legalább 14 napig tartana.

A csehek újabb hatalmas készleteket foglaltak le a Felvidéken.

Budapest, febr. 26. (Saját tudósítónktól.) Prágából jelentik: A cseh okkupációs hadsereg nyomában a prágai hadiüzorahivatal tisztviselői is bejárják a szlovák területet, ahol hatalmas készleteket foglaltak le, amelyeket a magyarok kivételre készítettek elő. Így a többi között a Herz és Kohn cégtől 60 ezer liter spirituszt és 1690 hektoliter nyersanyagot, a Wohn és Adler cégnél 122 ezer hektoliter nyersanyagot foglaltak le. Az Opav cégtől 13 millió értékű tiszta gyapjút és nyersanyagot vittek el. Pozsonyban és egyebütt is igen nagy értékű készleteket foglaltak le.

* A Rimanóczy-szálloda kollektív szerződése. Tegnap már megemlítettük, hogy a város tanácsa elfogadta a Rimanóczy fürdő személyzetével kötött kollektív szerződést. Tegnap délelőtt ismét hasonló ügyet foglalkozott a tanács, amennyiben a Rimanóczy szálloda személyzetével kötött szerződések összesen 225000 korona többkiadást rónak a városra. A fürdőnél a masszírozás és tyukszemvágás után befolyó jövedelemből megtérül a fürdőszemélyzet fizetéséből, míg a szállodánál állandósították az év minden szakára a jelenlegi téli szobaárakat, amely pótolni fogja a kollektív szerződés folytán előálló többkiadást.

* Árdragításért elítelve. A nagyváradai járásbírószágon Boglutz László bíró tegnap tárgyalta Kandel Ábrahám bártfai menekült ügyét, akit az ügyészi megbízott árdragítással vádolt. A tegnapi tárgyaláson elmondotta a vádlott, hogy az orosz betöréskor Bécsbe menekült, ott szedte össze a nagy tömeg cernát, aminek tucatját 480 koronáért árúitotta Magyarországon. A bíróság 6 hónapi fogházra és 1000 korona pénzbüntetésre ítélte a vádlottat, mely behajthatatlanság esetén további 50 napi fogházra lesz átváltva és 5 évre kitiltotta a város területéről. A lefoglalt cernát pedig elkobozta a hadirokkantak segélyalapja javára.

* Salgótarjánból kap a város szenet. Eddig Nagyvárad városa a petrozsényi szénbányából kapta a szenet, amikor a románok átengedték a Nagyváradnak küldött szenes vonatokat. A zsilvölgyi s így a petrozsényi bányák is a salgótarjáni szénbánya részvénytársaság tulajdona. Nagyvárad város tanácsa tegnap kiutalta a salgótarjáni részvénytársaságnak még fennállott 138000 korona követelését s így most a város egy fillérrel sem tartozik szénért. A szénbánya részvénytársasággal olyan megállapodást létesített a polgármester, hogy ezután a salgótarjáni közszenbányából kapja Nagyvárad városa a villamostelep részére szükséges szenet.

* Előadás a francia kulturáról. A Társadalomtudományi Társaság előadás sorozatában a közbejött akadályok miatt nem ma, hanem holnap, pénteken lesz délután fél hatkor a Városháza nagytermében előadás, melyet dr. Agoston Péterné tart a francia műről.

* Kitüntetett postaltiszt. Kuglis János nagyváradai posta táviráda altisztnak, az elenség előtt a harctéren teljesített kitünő és bátor magatartásáért a kereskedelemügyi miniszter a koronás vas érdemkeresztet adományozta, a vitézségi érem szalagján.

* Poloskairtó Antisekt, biztos kipróbált szer. Ára 4 korona. Kapható FEKETE ERNŐ droguista DIANA Illatszertárában, Bémer-tér 3.

* Tőzsde. Mai jegyzések a következők: Osztrák hitel 668-661, Magyar hitel 956-947, Jelzálog 507-503, Leszámitoló 607-611, Fabank 824-821, Agrár 220-217, Hazai bank 485-488, Magyar bank 710-715, Rima 958-944, Concordia 645-634, Gizella 600, Általános szén 2105-2110, Salgó 1015-1030, Atlantica 1355-1335, Levante 1215-1185, Nasici 2900-2920.

A csehek át akarnak kelni a Dunán. Komáromnál a csehek komolyan foglalkoznak az átkelés tervével. Ungvár és Kassa tájékról hozták le katonaságukat és nagy tüzéségi gyakorlatot tartanak Ógyalla környékén. A komáromi hidat drótkadályokkal zárták el, mire a magyar részen is drótsövényből és vasuti sinekből emeltek barrikádot és a komáromi pályaudvar kiürítését, tekintettel a közelgő tüzéségi harcra, megkezdték. Egyik fegyvertelen katonánkat, aki a hid közepén, túl a demarkacionális vonalon egy két lépést tett, a csehek lelőtték.

Trencsénben nagy népgyűlés keretében Hlinka András, Ruzitska, Tvurdi és Malvinek ilju szlovákoknak nevezték magukat és szakítva eddigi cseh agitációjukkal, most már autonóm Tótországot követelnek.

* Adóajztromok közszemlén. Nagyvárad város adóhivatala részéről ezennel értesitem az adózókat, miszerint az I. kerület Olasz város részre vonatkozó 1918. évi kereseti és hadinyereség adó kivétési lajstrom a városi adóhivatal 23. számú szobájában folyó évi február hó 26-tól március hó 5-ig bezárólag közszemlére ki van téve, azt a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti és esetleges felszólamlását további 15 nap alatt a magyar pénzügyigazgatásnál írásban beadhatja.

* Majláth püspök nyilatkozata. Nemrégiben közöltük az erdélyi püspök nyilatkozatát. Ugylátszik, a nyilatkozat nem fedezi teljesen a valóságot és csak kényszer hatása alatt írta alá a püspök. A Magyar Kurir most világosságot derít az esetre, mely szerint megállapítást nyert, hogy bizony a püspököt Kolozsvárott fegyveres őrs és detektív kísérte, Gyulafehérvárott pedig állandóan mellette van egy tiszt. Ezzel a korlátozással szabadon járhat a városban, de ornan csak engedéllyel távozhatnék, tehát egyházmegyéjének kormányzásában személyes megjelenésével részt nem vehet. A nyilatkozat Nagyszebenben kelt, ami valószínűvé teszi, hogy oda hívták és ott kényszerhelyzetben írta alá. Szemtanuk határozottan fentartják állításukat, hogy a korlátozások megvannak és azokat legfőljebb román értelemben lehet csak internálásnak nevezni.

* Felhívás a kereskedőkhöz. A Kereskedelmi Csarnok elnöksége felkéri a nagyvárad összes szakmákhoz tartozó kereskedőket, a kiskereskedők kivételével, igen fontos és sürgős ügyben ma, csütörtökön délután négy órakor a Kereskedelmi Csarnokban okvetlenül jelenjenek meg. A megjelenés minden tagra nézve kötelező. A szakcsoport elnökök a tagokat külön is értesítsék és a gyűlésre a tagnévsort hozzák magukkal.

* Az újságírók szabadszervezetének bizalmi tanácsa ma délután egynegyed négy órakor az Otthonban rendkívül fontos ügyben ülést tart. A bizalmi tanács ülésén a lapok kiadói is résztvesznek.

* A szabadegyetem mai estéjén Szontágh Gusztáv a la és fémipari szakiskola kiváló tudású igazgatója tartott előadást a hideg szerepéről az iparban és mezőgazdaságban. A rendkívül érdekes és aktuális technikai kérdést élvezeti módon világította meg minden oldalról. A megjelent szépszámú és előkelő közönséget teljesen ismeretlen területekre vezérelte, amidőn a hideg mestersége előállításának történetével foglalkozván, ismertette a hideg előállításának kisugárzás, hűtőkeverékek gázok kiterjeszkedése és elpárologtatás útján való előállítási módjait, majd a levegőnek a Linde-féle eljárással való cseppfolyósítását, a levegőből nyert cseppfolyósított oxigén felhasználását a vasiparban az autogén hegesztésével, a levegőből nyert nitrogénnek hűtőkamrába értékesítését a műtrágya gyártásánál. — A hideg behatása alatt létrejött fizikai tünetmények tárgyalása után argentinai fagyasztott hus került asztalunkhoz, amelyet a nagykiterjedésű pampákról magunk kísértünk a buenosayresi vágóhidak hűtőházaiba, majd az óceánjárók és vasúti vagonok hűtőkamráiba. Láttuk, hogy konzerválja, tartja el a hideg gyümölcsöt, tojást, vadat, sajtot, halakat, élővirágokat, szabályozva, könnyítve a kereskedelmi forgalmat, állandósítva az árakat, lehetővé téve az áruk kicserélését még a világrészek között is. A különböző gyári alkalmaztatás mellett fokozott figyelmet szentelt a tudós előadó a gyógyászat, a tudományos vizsgálatok, továbbá az alagut, hid, alapépítés és a kohászat terén a hideg fontos szerepének.

VILLAMOS VASALÓK és FŐZŐK
megérkeztek, remekszép üvegcsillárok
mindennemű villamos vezetékek és
égők legolcsóbb napiárban szereltetnek
STERN VILLAMOS VÁLLALATA
Szt.-János-u. 20. Telefon 556.